

załącznik
do uchwały nr XI/48/07
Rady Gminy w Sabniach
z dnia 28 grudnia 2007 r.

GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
NA LATA 2008 - 2017

SABNIE 2007

I. WSTĘP

II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO GMINY SABNIE

III. POTENCJAŁ POMOCY SPOŁECZNEJ

IV. ZAGROŻENIA SPOŁECZNE.

V. POTRZEBY I KIERUNKI DZIAŁAŃ.

VI. CELE STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

VII. ZAKOŃCZENIE.

I. **WSTEP**

Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej w art. 17 ust.1 pkt. 1 określa, że do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych wytycza kierunek działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych, wskazuje na kluczowe kwestie społeczne, z jakimi borykają się mieszkańcy gminy, zajmuje się również tworzeniem mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian.

Strategia to długotrwały plan działań zmierzający do łagodzenia istniejących problemów społecznych oraz zapobiegania powstawaniu nowych, które są hamulcem postępu społecznego.

Bazą opracowywania strategii były dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim oraz Ewidencji Ludności Gminy Sabnie. Głównym celem strategii jest łagodzenie problemów społecznych i osiągnięcie pożądanych efektów.

Charakterystyka Gminy Sabnie

Gmina Sabnie liczy 4138 (stan na dzień 31.12.2006) mieszkańców. Jest gminą typowo rolniczą. Rolnictwo jest dominującym źródłem utrzymania większości mieszkańców. Statystyczna wielkość gospodarstwa rolnego wynosi 9,8 ha. Poza rolnictwem pracuje około 180 osób co stanowi 4% osób w wieku aktywności zawodowej. Z powodu braku miejsc pracy na terenie gminy i w ościennym Sokołowie Podlaskim osoby aktywne zawodowo migrują do miast co powoduje systematyczny spadek ludności gminy. Co roku obserwuje się malejącą liczbę urodzin przy utrzymującym się wysokim wskaźniku zgonów. Z danych statystycznych wynika, iż dominującą grupą są osoby w wieku powyżej 60 lat.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w 1990 roku powołano Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Ośrodek powstał jako samodzielna jednostka organizacyjna i budżetowa. Celem podejmowanych działań ośrodka jest doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, oraz ich zaktywizowanie do rozwiązywania ich własnych problemów.

Instytucję pomocy społecznej winny wspierać najsłabszych członków społeczności, a efektem ich działań powinno być usamodzielnienie się i wychodzenie z kręgu pomocy społecznej. System pomocy społecznej powinien jedynie okresowo wspierać osoby i rodziny. Stałe formy pomocy uzależniają rodziny od pomocy społecznej i zwalniają od rozwijania własnych możliwości. Przy tworzeniu w 1990 roku systemu pomocy społecznej w Polsce zakładano, że pomoc społeczna powinna obejmować 5-6% społeczności gminy, natomiast z danych statystycznych wynika, iż jest to 18% populacji gminy.

Cele polityki społecznej.

- zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin nie mających własnych środków utrzymania ani możliwości korzystania z pomocy rodziny,
- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspakajania niezbędnych potrzeb i umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracja ze środowiskiem,

- poprawa jakości życia poprzez pełniejsze zaspokojenie potrzeb społecznych,
- udział organizacji pozarządowych i innych podmiotów przy realizacji zadań na rzecz osób i rodzin wymagających wsparcia.

Zadania pomocy społecznej.

- tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej w tym : rozbudowa niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- analiza i ocena zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą świadczeń,
- pobudzanie społecznej aktywności w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin,
- pracę socjalną, rozumianą jako działalność zawodową skierowaną na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Zakres i formy pomocy społecznej.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, której celem jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości i uprawnienia. Pomoc społeczną organizują i prowadzą organy administracji rządowej i samorządowej. Rozmiar, forma i rodzaje świadczeń powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, muszą też służyć umacnianiu rodziny. Oprócz pomocy finansowej, pomoc społeczna może mieć formę pomocy środowiskowej w miejscu zamieszkania lub formę zakładową (domy pomocy społecznej). Obecnie kładzie się nacisk na znaczenie pomocy środowiskowej w miejscu zamieszkania z uwagi na jej niższe koszty i lepsze efekty.

Ze względu na charakter świadczeń należy wyróżnić świadczenia w naturze oraz świadczenia pieniężne. Szczególną formą w zakresie świadczeń w naturze jest praca socjalna. Przez pracę socjalną rozumie się działalność zawodową skierowaną na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu

zdolności do prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie. Osobom i rodzinom udziela się pomocy w postaci poradnictwa prawnego i psychologicznego, załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych, umacnianie solidarności i więzi międzyludzkich, poprawa stanu zdrowia bezpieczeństwa socjalnego oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przeciwdziałanie bierności i bezradności, wzmacnianie trwałości rodziny.

II DIAGNOZA ŚRODOWISKA SPOŁECZNEGO GMINY SABNIE

Według danych GUS . ludność gminy Sabnie na dzień 31 XII 2003 roku wynosiła 4117 osób , w tym :

- mężczyźni 2063
- kobiety 2054

Tabela 1. Ludność gminy Sabnie według grup wieku w 2003 r. (dane wg GUS)

Wyszczególnienie	Gmina Sabnie	
	Ludność	Udział %
Ogółem	4117	100
W tym w wieku: Przedprodukcyjnym	934	22,7
Produkcyjnym	2253	54,8
Poprodukcyjnym	925	22,5

Tabela 2. Liczba ludności w gminie Sabnie według grup wiekowych stan na dzień 31.XII.2003 r. (dane wg GUS)

Wiek	Razem	Mężczyźni	Kobiety
Ogółem	4117	2063	2054
do 6 lat	266	131	135
7-15 lat	552	267	285
16-19 lat	241	123	118
20-64 lat mężczyźni		1177	
20-59 lat kobiety			951
pow. 65 lat mężczyźni		350	
pow. 60 lat kobiety			575

Z powyższych danych wynika, iż ludność w przedziale wieku do 15 lat stanowi 19,8%, a w przedziale powyżej 65 wynosi 20,5 % w tym mężczyźni 8,5%, kobiety 14% ogółu ludności. Natomiast w strukturze ludności gminy Sabnie, najniższy odsetek stanowi grupa wiekowa od 16 d- 19 lat (5,8%).

Tabela 3 Liczba ludności 13 lat i więcej w gminie Sabnie według wykształcenia stan na dzień 31.XII.2002 r. (dane wg GUS)

Poziom wykształcenia	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
Wyższe	97	58	39
Policealne	42	38	4
Średnie	607	364	243
Zawodowe	909	321	588
Podstawowe	1477	746	731
Podstawowe nieukończone	379	229	150

Ogółem ludność w w/w wieku 3511 osób

Tabela 4. Ruch naturalny ludności w latach 2001 – 2003 w gminie Sabnie (dane wg GUS)

Rok	2001	2002	2003
Małżeństwa	20	24	30
Urodzenia	44	39	25
Zgony	51	66	62
Przyrost naturalny	- 7	-27	- 37

Powyższa tabela pokazuje, że na terenie gminy Sabnie co roku maleje liczba mieszkańców. W 2002 roku ubyło 65 osób w stosunku do roku poprzedniego, a w 2003 roku ubyło 62 osoby w stosunku do roku poprzedniego. Malejąca liczba urodzin w ostatnich latach i wysoki wskaźnik zgonów powoduje, iż sukcesywnie zmniejsza się liczba mieszkańców gminy.

Tabela 5. Zatrudnienie ludności gminy dane z lat 2001 – 2003 (wg GUS)
/ poza rolnictwem /

Rok	2001	2002	2003
Ogółem zatrudnieni	196	183	181
Mężczyźni	67	123	62
Kobiety	129	60	119

Dane pokazują, iż spada liczba zatrudnionych poza rolnictwem. Wśród zatrudnionych poza rolnictwem zdecydowaną przewagę mają kobiety i stanowią 65,7 % ogółu zatrudnionych.

W gminie Sabnie w 2003 roku było zarejestrowanych 249 bezrobotnych, w tym 111 kobiet, w 2004 roku 237 osób, w tym 99 kobiet, w 2005 roku 211 osób, w tym 89 kobiet. Poziom bezrobocia w 2003 roku na terenie gminy Sabnie wynosił 6,7 % , gdzie dla powiatu sokołowskiego wynosi ono 11,8 % , kraju 19,1 % (dane GUS Narodowy spis Powszechny Ludności i Mieszkań w 2002 roku)

Z wyżej wymienionych danych wynika, iż nieznacznie spada liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie gminy Sabnie. Dominującą jednak grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne i bez prawa do zasiłku. Skutkiem długotrwałego bezrobocia są zmiany w psychice bezrobotnych oraz częsta ich izolacja społeczna. Dla części

tych osób, bezrobocie staje się w coraz większym stopniu sposobem życia, w związku z czym ich aktywizacja społeczno – zawodowa jest bardzo trudna. Wymaga ona zastosowania zupełnie innych metod pracy oraz poświęcenia znacznie dłuższego czasu, iż dzieje się to w przypadku osób pozostających bez zatrudnienia do 12 miesięcy. Długotrwałe bezrobocie stwarza też zagrożenie patologią społeczną, zmniejsza szansę na znalezienie pracy, a tym samym powoduje degradację materialną i społeczną osób dotkniętych tym problemem oraz ich rodzin, co z kolei często prowadzi do społecznego wykluczenia.

Szczególnie dotkliwie jest bezrobocie w przypadku osób powyżej 45 roku życia. Długotrwałe bezrobocie tej grupy staje się coraz poważniejszą kwestią społeczną. Brak pracy odbiera tym ludziom szansę na godne życie. Należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby bezrobotne powyżej 45 roku życia mają za sobą długoletni staż pracy. Dla pracodawców są jednak zbyt zaawansowani wiekowo, by ich zatrudniać. Najbardziej narażone na brak pracy są osoby w wieku powyżej 40 roku życia, legitymujące się niskim poziomem wykształcenia i brakiem kwalifikacji.

Przedłużający się brak pracy jest podstawowym czynnikiem rodzenia się nowej warstwy ubogich.

Tabela 6. Dane statystyczne mieszkańców gminy Sabnie w roku 2005 i 2006

Rok	Liczba urodzeń	Liczba zgonów	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	Ogółem liczba ludności
2005	28	62	2373	781	4112
2006	45	65	2394	810	4138

Wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym prognozuje proces starzenia się społeczeństwa oraz może spowodować zwiększone zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze

Tabela 7. Struktura bezrobocia na terenie gminy Sabnie za rok 2006

Kategoria	Ogółem	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn
Bezrobotni zarejestrowani w PUP	115	69	46
Bezrobotni z prawem do zasiłku	13	6	7
Bezrobotni bez prawa do zasiłku	102	63	39
Młodzież do 25 roku życia	31	19	12
Długotrwałe bezrobotni	74	46	28

Tabela 8. Bezrobotni wg. wykształcenia w 2006 roku

Kategoria	Ogółem	Liczba kobiet	Liczba mężczyzn
Wyższe	6	4	2
Polic. Średnie zawodowe	34	27	7
Średnie ogólnokształcące	10	4	6
Zasadnicze zawodowe	36	24	8
Gimnazjum i poniżej	29	10	11

Stopa bezrobocia w powiecie sokołowskim w roku 2006: 12,1%

Raport o stanie pomocy społecznej

Dla realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w 1990 roku utworzono Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Ośrodek powstał jako samodzielna jednostka organizacyjna i budżetowa. Obecnie w ośrodku zatrudnionych jest 5 pracowników, warunki lokalowe ośrodka są dobre, biuro wyposażone jest w sprzęt komputerowy i inne urządzenia niezbędne do prawidłowej pracy ośrodka.

Zasadniczym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie przezwyciężyć wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Institucje pomocy społecznej winny wspierać najsłabszych członków społeczności, a efektem ich działań wino być usamodzielnienie się i wychodzenie z kręgu pomocy społecznej.

Cele działania.

1. Analiza problemów społecznych na terenie gminy oraz określanie potrzeb w zakresie pomocy społecznej
2. Rozwijanie działań na rzecz poprawy sytuacji bytowej osób i rodzin żyjących w niedostatku – zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin nie mających środków utrzymania oraz pomocy ze strony rodziny.
3. Zapobieganie procesowi marginalizacji osób i rodzin, przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom w środowisku lokalnym poprzez pracę socjalną na rzecz rodzin.
4. Realizacja programów rządowych
5. Zapewnienie wszystkim potrzebującym odpowiedniej pomocy finansowej i rzeczowej lub usługowej.
6. Realizacja zasiłków przewidzianych ustawami
7. Wspieranie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej poprzez prowadzenie działań, które zapobiegają patologiom społecznym oraz doprowadzają do osiągnięcia aktywności społecznej.
8. Zapewnienie dostępu do informacji i poradnictwa.
9. Tworzenie systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną
10. Realizacja świadczeń rodzinnych

Tabela 6. Analiza rodzin korzystających z pomocy w latach 2003 – 2006

Liczba rodzin					
Lp.	Powody przyznania pomocy	2003 rok	2004 rok	2005 rok	2006 rok
1.	Rodziny wielodzietne	8	6	16	12
2.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	9	28	12	14
3.	Bezrobocie	65	66	59	59
4.	Niepełnosprawność	33	11	30	41
5.	Długotrwała choroba	64	63	33	30
6.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	43	29	25	49
7.	Alkoholizm	10	16	13	11
8.	Narkomania	---	---	-----	----
9.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	1	-----	-----

Tabela 7. Liczba rodzin korzystających z pomocy w latach 2003 - 2006

Lp.	Podział / zadania własne – zadania zlecone/	2003 rok	2004 rok	2005 rok	2006 rok
1.	Korzystające wyłącznie z pomocy w ramach zadań własnych gminy	182	172	150	179
2.	Korzystający wyłącznie z pomocy w ramach zadań zleconych	39	17	7	9
3.	Ogółem – liczba rodzin korzystających z pomocy	205	181	153	188

Ilość świadczeniobiorców utrzymuje się na podobnym poziomie. Spadek ilości świadczeniobiorców w 2005 roku spowodowany jest przejściem niektórych kategorii świadczeń do systemu świadczeń rodzinnych.

III. POTENCJAŁ POMOCY SPOŁECZNEJ.

Podstawową instytucją działającą na poziomie gminy realizującą zadania w zakresie usług społecznych jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sabniach. Ośrodek realizuje na terenie gminy zadania statutowe wynikające z ustaw dotyczących pomocy społecznej. Systematyczne rozszerzanie zakresu zadań pomocy społecznej sprawia, że ośrodek jest realizatorem zadań polityki społecznej w skali lokalnej.

Zasadniczym celem działania ośrodka jest zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa socjalnego, przeciwdziałania marginalizacji osób i rodzin, które z różnych przyczyn są niesamodzielne oraz zminimalizowanie rozmiarów i skutków wszelkich zjawisk społecznie negatywnych.

Określone działania strategiczne podejmowane są w kierunku zabezpieczenia potrzeb socjalnych jednostek i rodzin, uzyskania stanu wolności od niedostatku, bądź od obniżenia poziomu życia spowodowanego utratą możliwości zarobkowania, chorobą, inwalidztwem, starości, zwiększonymi obciążeniami rodzinnym, bezradnością oraz innymi sytuacjami losowymi.

Tabela 8 Porównanie liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2003 – 2006

Rok	Liczba rodzin korzystających z pomocy	Liczba osób w tych rodzinach	Ogółem liczba mieszkańców gminy	Udział % mieszkańców korzystających z pomocy
2003	205	849	4332	19,6%
2004	181	742	4277	17,4%
2005	153	614	4220	14,6%
2006	179	687	4138	16,6%

Ilość świadczeniobiorców utrzymuje się od lat na podobnym poziomie. Spadek ilości świadczeniobiorców związany jest z przejściem niektórych kategorii świadczeń do systemu świadczeń rodzinnych prowadzonych również przez ośrodek.

Zakres i formy pomocy społecznej

Celem pomocy społecznej jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Rodzaj i wielkość świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy, a także powinny odpowiadać celom i możliwościom finansowych ośrodka. Zakres i wysokość przyznawanej pomocy zależą przede wszystkim od sytuacji danej osoby, jej sytuacji zdrowotnej, zawodowej i społecznej.

Pomoc społeczną organizują i prowadzą organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując z organizacjami społecznymi, związkami wyznaniowymi, stowarzyszeniami o charakterze charytatywnym, fundacjami oraz osobami fizycznymi. Pomoc społeczna powinna

w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia rodzin i osób. Poza pomocą finansową, pomoc społeczna może mieć formę pomocy środowiskowej w miejscu zamieszkania, gdzie obecnie kładzie się nacisk na znaczenie takiej pomocy ze względu na niższe jej koszty jak i pożądane efekty oraz możliwości prowadzenia działalności profilaktycznej.

Ze względu na charakter świadczeń wyróżniamy świadczenia pieniężne oraz w naturze. Szczególną formą w zakresie świadczeń w naturze jest praca socjalna. Przez pracę socjalną rozumie się działalność zawodową, skierowaną na pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania we społeczności.

Osobom i rodzinom udziela się pomocy w postaci poradnictwa w szczególności prawnego i psychologicznego, załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych spraw bytowych. Praca socjalna jest prowadzona z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej. Wymienione cele pracy socjalnej ściśle korespondują z zadaniami pracownika socjalnego wynikającymi z ustawy o pomocy społecznej.

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT pozwala na określenie obecnej i przyszłej sytuacji poprzez porównanie szans i zagrożeń z mocnymi i słabymi stronami. Jest to najbardziej kompleksowa metoda analizy strategicznej.

Mocne Strony	Słabe Strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Szeroki zakres pomocy realizowanej na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej 2. Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii 3. Wykwalifikowana kadra Gminnego Ośrodka Pomocy 4. Aktywna pomoc na rzecz młodzieży szkolnej(dożywianie, świetlice socjoterapeutyczne) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mała liczba zakładów pracy 2. Trudna sytuacja na rynku pracy w regionie i gminie 3. Brak na terenie gminy placówek poradnictwa specjalistycznego, grup samopomocowych, grup wsparcia 4. Niska skuteczność działań podejmowanych na rzecz osób uzależnionych. 5. Brak organizacji pozarządowych działających w sferze spraw społecznych 6. Mała aktywność społeczna 7. Brak ośrodka kultury 8. Brak miejsc pobytu dla ofiar przemocy w rodzinie 9. Brak mieszkań socjalnych

Szanse	Zagrożenia
1. Otwartość samorządu na rozwój i współpracę z organizacjami pozarządowymi 2. Możliwość zdobywania środków z Unii Europejskiej	1. Wzrost zagrożeń w sferze funkcjonowania rodziny. 2. Słabe perspektywy zawodowe 3. Alkoholizm, uzależnienia

IV. ZAGROŻENIA SPOŁECZNE

Zagrożenia występujące na terenie gminy można podzielić na następujące grupy:

- 1) zagrożenia dla sytuacji zdrowotnej mieszkańców gminy,
- 2) zagrożenia z tytułu bezrobocia ,
- 3) zagrożenia z tytułu uzależnień,
- 4) zagrożenia z tytułu starzenia się ludności

1) Zagrożenia dla sytuacji zdrowotnej mieszkańców gminy.

Zagrożenia dla sytuacji zdrowotnej mieszkańców gminy wynikają z czynników społeczno – ekonomicznych , z zachowań ludności i z problemów zdrowotnych . Czynniki społeczno – ekonomiczne to :

- zubożenie społeczeństwa wsi ,
- wzrost przestępczości ,
- bezradność ,
- bezrobocie ,
- nierówność w dostępie do opieki zdrowotnej, spowodowana problemami organizacyjnymi zakładów opieki zdrowotnej i sposobu ich finansowania

Czynniki wynikające z zachowań ludności to :

- nadmierne spożywanie alkoholu,
- palenie tytoniu,
- nieprawidłowy sposób odżywiania ,
- mała aktywność fizyczna,
- nieumiejętne radzenie sobie ze stresem.

Czynniki wynikające z problemów zdrowotnych to:

- nowotwory złośliwe ,
- choroby układu krążenia ,
- wady postawy u dzieci młodzieży ,
- cukrzyca ,
- zaburzenia psychiczne .

Długotrwała choroba bądź niepełnosprawność jednego z członków rodziny to czynniki które zawsze powodują pogorszenie kondycji finansowej każdej rodziny. Spowodowane jest to zwiększonymi wydatkami na leczenie , rehabilitację oraz utratą pracy i otrzymywaniem przez osobę chorą bądź niepełnosprawną renty inwalidzkiej. Ze względu na sprawowanie opieki inni członkowie rodziny mają również ograniczone możliwości zarobkowe.

często niesprawność fizyczna osoby wiąże się z pojawieniem problemów psychologicznych i społecznych. Problemy te wiążą się głównie z trudnościami w zaakceptowaniu samego siebie i swoich schorzeń oraz brakiem zrozumienia ze strony ludzi zdrowych. Osoby takie najczęściej pozbawione są kontaktu ze społecznością, mają bardzo ograniczone możliwości rozwijania swoich zainteresowań, często czują się osamotnione i niepotrzebne.

Osoby niepełnosprawne stanowią społeczeństwo zróżnicowane z punktu widzenia stopnia i rodzaju niepełnosprawności, wieku, wykształcenia, sytuacji na rynku pracy i innych cech społecznych. Wśród osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie gminy większość stanowią osoby powyżej 50-r. życia, niepracujące zawodowo, otrzymujące świadczenia rentowe z ZUS, KRUS bądź z pomocy społecznej.

2. Zagrożenia z tytułu bezrobocia .

Niska opłacalność produkcji rolnej, brak pozarolniczych miejsc pracy i alternatywnych źródeł utrzymania ogranicza aktywność zawodową, społeczną jak również podejmowanie inicjatyw gospodarczych. Powoduje to niski standard życia i brak perspektyw zawodowych. Sytuacja taka sprzyja odpływowi młodych ludzi w poszukiwaniu pracy co w efekcie sprzyja również starzeniu się społeczeństwa. Sytuacja taka nie sprzyja rozwojowi gminy oraz niesie za sobą zagrożenie w postaci zjawisk patologicznych.

Brak pracy wpływa destrukcyjnie na pełnienie przez rodzinę jej podstawowych ról społecznych, na realizację określonych zamierzeń i planów życiowych. Ma negatywny wpływ na ekonomiczną funkcję rodziny. Powoduje zubożenie życia rodzin, niemożność rozwijania zainteresowań. Wśród skutków ekonomicznych związanych z bezrobociem nie sposób pominąć strat związanych z emigracją ludności, zwłaszcza osób młodych, wykształconych, nie mogących znaleźć zatrudnienia. Ważnym zadaniem w rozwiązywaniu problemów społecznych będzie łagodzenie skutków bezrobocia.

3. Zagrożenia z tytułu uzależnień.

Jednym z najpoważniejszych problemów dotyczącym mieszkańców naszej gminy stanowi nadużywanie napojów alkoholowych. Niepokojącym jest fakt wzrastania liczby osób uzależnionych od alkoholu oraz obniżanie wieku pierwszego kontaktu z alkoholem. Nadużywanie alkoholu i środków psychoaktywnych powoduje szkody we wszystkich sferach życia człowieka.

Zespół uzależnienia od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą, która zaczyna się i rozwija bez świadomości osoby zainteresowanej, polega na niekontrolowanym picciu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci. Nadmierne spożywanie alkoholu znajduje swoje odbicie nie tylko w życiu samej jednostki, lecz także w życiu całej rodziny, a nawet społeczeństwa. Problemy, których przyczyną jest alkohol mogą pojawić się w różnych dziedzinach życia np. problemy w pracy, problemy rodzinne, łamanie porządku publicznego. Osoba nadużywająca alkoholu jest osobą skłoną do wahań i wybuchowych reakcji radości lub rozpacz, które mogą prowadzić do gwałtownych, nieprzemyślanych zachowań. Nadużywanie alkoholu przez jednego z członków rodziny powoduje pogorszenie sytuacji ekonomicznej i społecznej rodziny. Alkoholizm jednego z rodziców ma bardzo duży wpływ na rozwój dzieci. Życie w atmosferze ciągłego niepokoju i napięcia uczy ich destruktywnych zachowań. W wyniku trudnych doświadczeń życiowych grozi im dezintegracja osobowości ukazująca się w różnego typu zaburzeniach emocjonalnych. W wielu rodzinach występuje zjawisko „dziedziczenia” alkoholizmu.

Bardzo poważnym problemem w działaniach na rzecz osób uzależnionych jest bierna postawa tych osób. Praca z klientami uzależnionymi jest bardzo trudna, długotrwała i często skazana na niepowodzenia.

W ostatnich latach na terenie naszej gminy odnotowano przypadki zażywania przez młodzież środków odurzających. Jest to fakt bardzo niepokojący. W związku z czym należy położyć szczególny nacisk na profilaktykę wśród dzieci i młodzieży oraz osób starszych.

4. Zagrożenia z tytułu starzenia się ludności

Ujemny wskaźnik urodzeń oraz odpływ młodych ludzi do pracy powoduje starzenie się społeczeństwa gminy. Taka sytuacja rodzi zapotrzebowanie na usługi skierowane do osób starych i schorowanych.

V.POTRZEBY I KIERUNKI DZIAŁAŃ

Głównym celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych oraz kształtowanie u tych osób takich postaw, które sprzyjałyby przyjmowaniu na siebie odpowiedzialności za kształt własnego życia.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej swoją działalność powinien koncentrować na ochronie najsłabszych członków społeczności gminnej, którymi są osoby niewydolne ekonomicznie, starsze i przewlekle chore, niepełnosprawni oraz dzieci młodzieży.

Życie osoby niepełnosprawnej, przewlekle chorej w środowisku wiejskim często wiąże się z brakiem aktywności społecznej. Osoby te mają najczęściej problemy z dostępem do usług medycznych (szczególnie Poradni Specjalistycznych). Ludzie ci często czują się bezwartościowi, nikomu niepotrzebni. Ważne w takiej sytuacji będzie stworzenie tym osobom możliwości kontaktowania się z jak największą grupą osób oraz umożliwienie realizowania się w różnych sferach życia, np.:

- działalności społecznej na rzecz społeczności lokalnej,
- czytelnictwo prasy czy literatury.

Kontakt z ludźmi, wymiana doświadczeń nada ich życiu sens i uczyni je wartościowym.

Dzieci i młodzież narażeni są na różnego rodzaju uzależnienia, którym sprzyjają najczęściej następujące okoliczności:

- zaburzenia więzi rodzicielskiej,
- wysoki poziom konfliktów w rodzinie,
- brak kontroli rodzicielskiej lub nadmierna kontrola,
- picie alkoholu przez rodziców,
- tolerancja rodziców wobec zachowań ryzykownych,
- łatwa podaż alkoholu i narkotyków.

Na podejmowanie różnych ryzykownych zachowań dla zdrowia narażone są zwłaszcza osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej a w szczególności dzieci i młodzież.

Zachodzi zatem potrzeba prowadzenia działalności profilaktycznej poprzez różnego rodzaju programy profilaktyczne mające na celu promocję zdrowego stylu życia oraz rozwijanie zainteresowań. Formę oddziaływania powinien stanowić dialog i aktywne uczestnictwo w organizowanych formach działań na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy.

Przed władzami samorządowymi oraz instytucjami pomocy społecznej na poziomie lokalnym, stoją do rozwiązania trudne problemy społeczne. Pogłębiające się dysproporcje dochodowe rodzin, zjawiska związane ze sferą ubóstwa, niedostatek materialny rodzin problemy egzystencji osób samotnych i starych oraz niepełnosprawnych tworzą gamę dość poważnych problemów do rozwiązania na poziomie społeczności lokalnej.

Skuteczność działań pomocy społecznej w gminie jest uzależniona również od polityki państwa i rozwiązań systemowych w tym zakresie.

VI. CELE STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.

Podstawowe założenia strategii:

I. Niwelowanie różnic edukacyjnych i kulturowych między dziećmi i młodzieżą z różnych środowisk poprzez zwiększenie dostępności zajęć wychowawczych oraz zajęć wspomagających proces kształcenia szczególnie dla dzieci z rodzin biednych i patologicznych.

II. Działania na rzecz osób niezaradnych życiowo, niepełnosprawnych, przewlekle chorych i osób starych:

- diagnozowanie w/w środowisk,
- zwiększenie aktywności życiowej osób niepełnosprawnych poprzez pomoc w łagodzeniu trudności wynikających z niepełnosprawności i stworzenie tym osobom możliwości uczestnictwa w życiu społecznym,
- likwidacja barier architektonicznych, urbanistycznych w istniejących na terenie gminy obiektach użyteczności publicznej,
- wykorzystanie lokalnego potencjału w procesie integracji osób wykluczonych społecznie ze społeczeństwem oraz osób niepełnosprawnych,
- doskonalenie systemu pomocy na rzecz tej grupy osób, szczególnie w formie usług opiekuńczych bądź specjalistycznych usług opiekuńczych w celu pozostawienia w/w osób jak najdłużej w środowisku,
- utworzenie przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej punktu udzielającego informacji osobom niepełnosprawnym o dostępnych formach pomocy, o procedurach załatwiania różnych formalności, o sposobie załatwiania sprzętu rehabilitacyjnego lub innych formach wsparcia.

III. Zasoby socjane :adaptacja istniejących mieszkań na mieszkania socjalne

IV .Doskonalenie systemu opieki zdrowotnej.

V .Zapewnienie pomocy społecznej:

- udzielanie pomocy finansowej w sposób umożliwiający kształtowanie właściwych postaw u świadczeniobiorców,
- rozwój ofert pomocy niematerialnej,
- negocjowanie kontraktów socjalnych określających zasady współpracy pomiędzy świadczeniobiorcą a Ośrodkiem Pomocy Społecznej w zakresie rozwiązywania ich trudnej sytuacji życiowej.

VI. Realizacja gminnych programów przeciwdziałających patologiom społecznym i wykluczeniu społecznemu:

- realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- prowadzenie stałych działań profilaktycznych adresowanych do dzieci , młodzieży i osób dorosłych,
- systematyczne szkolenia pracowników oświaty, policji , służb medycznych , pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie problemów związanych z uzależnieniami.

VII. ZAKOŃCZENIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma na celu wytyczenie głównych kierunków działań zmierzających do poprawy jakości życia oraz zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom gminy.

Strategia jest dokumentem opracowanym na najbliższe 10 lat. Jednakże biorąc pod uwagę tempo zmian społeczno - gospodarczych ma charakter otwarty.

W trakcie realizacji będzie podlegać weryfikacji oraz niezbędnym modyfikacjom adekwatnym do zachodzących zmian.